

Juryrapport Wulpus Scriptieprijs voor Oudgermanistiek 2019.

De jury bestond uit Bettelou Los (University of Newcastle; vz), Christine Rauer (University of St Andrews) en Norbert Voorwinden (Universiteit Leiden). De juryleden beoordeelden de drie genomineerde scripties volgens de volgende criteria:

- a. originaliteit, theoretische diepgang, en reikwijdte;
- b. de helderheid van de probleemstelling;
- c. de ordening, de analyse en de verwerking van het materiaal;
- d. de gevolgde methodiek;
- e. evenwicht in de opbouw en helderheid van verslaglegging.

Hier volgt een korte schets van de inhoud van de scripties en hun beoordeling.

Foxy Lady, Foxy Knight: Animals and Chivalric Identity in Sir Gawain and the Green Knight, Roos Brands (Universiteit Utrecht)

Deze scriptie schotelt ons de paradox voor waar de protagonist van deze veertiende-eeuwse tekst zich voor geplaatst ziet: hoe het ideaalbeeld van het ridderschap te verenigen met zijn eigen feilbare menselijke natuur. De scriptie maakt hierbij gebruik van moderne theoriën over ecokritiek en dierenstudies, tegen de *backdrop* van veertiende-eeuwse ideeën over de ridderscultuur, theologie en filosofie. Zo komt Gawain tot leven als worstelend met dat typische menselijke probleem: wat is onze plaats in de natuur, waarom hebben we zo'n behoefte aan idealen en hoe kunnen we onze rede, driften en emoties met elkaar verenigen? De scriptie scoort hoog wat betreft originaliteit, theoretische diepgang, en reikwijdte; Brands' interpretatie van het centrale probleem van de idealen van het ridderschap als een intersectie tussen polaire concepten als natuur/cultuur en vrije wil/Goddelijke beschikking is oorspronkelijk en indrukwekkend. Deze scriptie is daarom niet alleen een verheldering van de middeleeuwse receptie van de *Gawaine* in termen van typisch-veertiende-eeuwse pre-occupaties, maar laat zien dat veel aspecten van die pre-occupaties in de eenentwintigste eeuw niets aan zeggingskracht hebben ingeboet – de lezer herkent Gawaine's dilemma's als inherent aan de *condition humaine*. De analyse versterkt daarmee de status van de *Gawaine* als een tijdloos artistiek meesterwerk dat het ontcijferen van een redelijk hermetische tekst in een dode taal meer dan de moeite waard maakt. De lezer krijgt in het korte bestek van een BA-scriptie veel informatie te verwerken, maar de benodigde concepten worden helder uitgelegd en met elkaar verbonden in een ongemeen soepele stijl, die zelfvertrouwen en gezag uitstraalt.

Leoðcræftig, Skilled in Song: Translating the Old English Deor into Modern English, Gwan Brandhorst (Universiteit Leiden)

Bij deze dubbelscriptie is de originele bijdrage gelegen in de toepassing van de theorie. Het eerste gedeelte van de scriptie behandelt en beschrijft diverse theoretische opvattingen over het doel van een vertaling, elk met hun eigen methodiek; het tweede deel past deze opvattingen toe op één en dezelfde Oudengelse tekst, het gedicht *Deor*, dat drie keer, volgens drie verschillende vertaalmethoden, wordt vertaald – een versie in eigentijds taalgebruik, een versie als een doelbewuste archaïsatie en een versie die op muziek kan

worden gezet. De drie vertalingen, gevolgd door gedetailleerde toelichting, zijn absoluut een *tour de force* en vereisen creativiteit, moed en inspanning. De toepassing van vertaalwetenschappelijke methoden op de vertaling van een Oudengelse tekst is origineel, de theoretische diepgang is bewonderenswaardig. Vertalers van middeleeuwse teksten kunnen er hun voordeel mee doen. De reikwijdte van de scriptie kan worden geïnterpreteerd als de bijdrage die de scriptie levert aan de toegankelijkheid, de appreciatie en de receptie van literair werk dat in tijd en taal ver van ons afstaat.

The Malberg Glosses: A Phonological Analysis of Frankish, Adriaan van Doorn (Universiteit Leiden)

De scriptie werpt zich op de netelige kwestie van de dialectale positie van de taal van de Malbergse Glossen, het Oudfrankisch. De scriptie volgt een traditionele filologische methodiek waarvan de effectiviteit zich vele jaren geleden al bewezen heeft. De theoretische diepgang is gelegen in de gedegen kennis van de fonologie en klankverandering die dit onderwerp vereist, alsmede kennis van de typische gevolgen van een taalcontact-situatie. Van Doorn toont aan dat het Oudfrankisch in de vroege middeleeuwen al eigen dialectkenmerken bezit die dit dialect onderscheiden van de andere grote Westgermaanse talen. Oudfrankisch kan dus niet de voorloper van het Nederlands zijn, en dus ook niet zonder meer Oudnederlands genoemd kan worden. Van Doorn vindt echter aanknopingspunten met het Luxemburgs. De conclusie dat deze Glossen een dialect vertegenwoordigen dat niet als een voorvader van het Nederlands kan worden beschouwd is op zich geen verrassing (dit punt kan ook uit eerder werk worden opgemaakt), maar Adriaan van Doorns werk kan wel worden gezien als het laatste woord, vanwege de uitgebreidheid en de omvang van dit onderzoek, en het bredere kader (hoe verhoudt zich de taal van de Malbergse Glossen tot de andere ons bekende oude Germaanse dialecten?). De verwerking van het materiaal is goed, en de analyses zijn overtuigend. Eventuele zwakke punten in de argumentatie (bijvoorbeeld dat een interpretatie fonologisch klopt maar wat semantiek betreft niet) worden expliciet benoemd.

De jury was zeer onder de indruk van de hoge kwaliteit van de drie scripties, die alledrie een belangrijke bijdrage leveren aan de Oudgermanistiek. De jury besloot de Wulpus-prijs toe te kennen aan de scriptie van Roos Brands: *Foxy Lady, Foxy Knight: Animals and Chivalric Identity in Sir Gawain and the Green Knight*.